

Érdektelenek?

● Nagykanizsa (MTI)

Tüttö István lett Nagykánizsa új polgármestere a szeptember 6-ára kiírt időközi polgármester-választás eredménye alapján. A helyi választási bizottság által közölt előzetes végeredmény szerint a választói listára felvett 43 ezer 338 szavazásra jogosult kanizsai polgár közül 9 ezer 325 járult az urnához, ami 21,05 százalékos részvételi arányt jelent. A leadott 9 ezer 255 érvényes szavazat közül Tüttö István alpolgármester, az MSZP és az SZDSZ közös jelöltje 4 ezer 814-et kapott és szerezte meg a győzelmet. A hat ellenzéki párt által támogatott Marton Istvánra 3 ezer 569-en, míg a független Szányiné Kovács Mária-ra 872-en voksoltak.

Főiskolai szövetség

● Szolnok, Mezőtúr (MTI)

Regionális főiskolai szövetség létrehozására készül a szolnoki Kereskedelmi és Gazdasági Főiskola, valamint a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Mezőtúri Mezőgazdasági Főiskolai Kara. A két főiskola egyesülésével az Alföldön olyan felsőoktatási kutatási, továbbképzési központ alakulhat meg, amely hatékonyan elősegítheti a térség gazdasági fejlődését. A szövetség távlati céljait a Gödöllői Agrártudományi Egyetemmel szoros együttműködésben kívánja megvalósítani. Az intézmények tanácsainak igenlő döntése után két főiskola főigazgatója számdéki nyilatkozatban rögzítette az integrációs törekvéseket.

A 17. város

● **Nagyecsed (MTI)**

Városavató ünnepséget rendeztek Nagyecsedben. A városalapító oklevelet Kara Pál, a Belügyminisztérium helyettes államtitkára adta át Szücs Gusztávnak, a település polgármesterének. A 7500 lakosú Nagyecsed Szabolcs-Szatmár-Bereg megye települései közül tizenhetedikként kapta meg július 1-én a városi rangot. A határában elterülő Ecsedi-lápon a Honfoglalás idején Tas vezér építtetett erős földvárat, s az erődítmény lett a bősöcsye a fokozatosan kialakuló településnek. Az egykori község 1608-ban mezővárosi rangot kapott, amit egészen 1886-ig, az akkori közigazgatási reformig megőrizhetett.

Márfi érsek

● **Veszprém (MTI)**

A veszprémi várban, a Szent Mihály Bazilikában beiktatták a Veszprémi Katolikus Főegyházmegye új érsekét, dr. Márfi Gyulát, aki a nyugállományba vonult dr. Szendi József utódja. Márfi Gyulát, a korábbi érsek segédpüspököt II. János pápa nevezte ki, az ünnepi szentmisén pedig dr. Seregély István egri érsek, a magyar püspöki kar elnöke iktatta be. Részt vett a szertartáson Karl-Josef Rauber címzetes érsek, apostoli nuncius. Márfi Gyula köszöntötte az ünnepi szertartás több ezer résztvevőjét, akik közül sokan a templom előtti téren a hangszórón keresztül hallhatták csak a beszédét. Az új érsek hangsúlyozta: a folyamatossgás biztosítást tartja fő feladatának

Antropológusok, mikrobiológusok, radiológusok, tudógyógyászok, orvostörténettel és járványtannal foglalkozó szakemberek jöttek el Szegedre a hétvégén, hogy a tébécét több tudományág nézőpontjából vegyék nagytól alá. Az antropológus a régmúlt emberének csontjaiban felfedezett tbc-nyomokról, a mikrobiológus a tbc maradványait csontokból kimutató, legújabb molekuláris biológiai eljárásokról szolt, a tudógyógyász a tuberkolózis újbóli feltámadásáról beszélt.

A szegediek, a JATE Embertani Tanszékének kutatócsoportja az egyetem hiteles csontvázgyűjteményéből 24 – avar, illetve középkorból származó – csontvázban

Göncz Árpád köztársasági elnököt paleopatológiai képzésben részesíti dr. Pálfi György, a kongresszus egyik szervezője. (Fotó: Nagy László)

mutatja ki a tbc nyomait. Mi haszna lehet a ma, illetve a jövő orvostudománya számára az ilyen és ehhez hasonló felfedezések? Ezzel kapcsolatban *dr. Pálfi György*, a JATE tudományos főmunkatársa azt mondja: – Egy-egy betegség, esetünkben a tbc korai megjelenésének és fejlődéstörténetének ismerete hosszú távra fontos adatokat szolgáltat a várható kilátásokat illetően. Fontosnak tartjuk megismerni azt, hogy a múltban milyen gyakorisággal, mely történeti korokban, milyen társadalmi-gazdasági

viszonyok között, mely népcsoportokban jelent meg a betegség. A paleomikrobiológia legújabb eredményei lehetőséget nyújtanak arra, hogy meghatározzuk, hogy milyen kórokozók váltották ki a fertőzőbetegéseket. Ezek alapján a baktérium fejlődéstörténetéről kapunk olyan információkat, amelyek a ma és a jövő diagnosztikáját is segíthetik.

A tbc napjainkban sajnos újra aktuális téma, hiszen a tuberkolózis ma újratámad – erősíti meg a már ismert tényt *dr. Hutás Imre* tüdőgyógyász professzor, a

tegelő 10-20 éz az idegen. Sokkal inkább a rossz élet-körülmények okolhatók a tub. újraledéséért. A hajlék-talanok körében sok a tbc-beteg, s ez a réteg azért jelent nagy gondot az orvosoknak, mert vándorolnak, következőképpen nem követhetők nyomon, nem ellenőrizhetők. Az ingyen kapott tuberkulózis ellen ható gyógyszereket nem szedik be, tehát az együttműködési készség hiányában nem gyógyulnak meg, s tovább szórják a cseppfertőzés útján terjedő tbc-ét.

Kalocsai Katalin

Mészáros Rezső rektor doktorrá fogadja az aranygyűrűs Geretovszky Zsoltot. (Fotó: Nagy László)

A köztársasági elnök tevékenységének fénypontját azok az események jelentik, amikor kitüntetést adhat át egy-egy fiatal tehetségnek. Ezt Göncz Árpád mondta a JATE szombati tanáynitóján, ahol Aranygyűrűt adott át az egyetem egyik, aznap doktorrá fogadott hallgatójának.

Igazi egyetemi pompával vette kezdetét szombaton a József Attila Tudományegyetem idei tanítási éve. Az ünnepélyes tanácsülés alkalmával a professzori kar talárban sorakozott fel az aulában, a rektor és a dékánok bevonulását az egyetemi szolga jelentette be. A rendezvényt megtisztelte jelen-

létével Göncz Árpád köztársasági elnök, Lehmann István, a megye és Szalay István, a város első embere, Dinya László helyettes államtitkár, valamint a társintézmények vezetői. Mészáros Rezső rektor ünnepi beszédében kiemelte: sikeres évet zárt az intézmény. Az európai rektori konferencia minőségvizsgálata megfellelőnek ítélte az egyetem céljait és működését; tovább nőtt a minősített oktatók száma, így 114 professzort és 196 docent tudhatnak magukénak. A vidék legjobb egyeteme reményteljes új tanév elé néz, melyben tizenkét és fél ezer jelentkezőből 2732 elsőéves hallgató kezd meg tanulmányait.

A rektor ünnepi beszédét az elsőévesek eskütétele kö-

vette, majd hallgatókat tüntettek ki. Tandori Károly Emeritus Professornak, a matematikai analízis kiváló tudorának átadták az egyetem legmagasabb tudományos kitüntetését, a Doctor Honoris Causa címet. Ezután Geretovszky Zsolt PhD hallgatót fogadták ünnepélyesen az egyetem doktorává. Tekintettel arra, hogy tanulmányai során kizárólag jeles osztályzatokat szerzett, Geretovszky Zsolt elnyerte a közértaságai elnök által adományozott Promotio sub auspiciis Praesidentis Rei Publicae kitüntetést. Az Aranygyűrűt Göncz Árpád adta át az egyetem új doktorának. A közértaságai elnök elmondta, tevékenységének fénypontját jelentik a maihoz hasonló események, mert a fiatal tehetségek erős

fényt vetnek a jövőbe. A kinttettettől azt kérte, soha ne felejtse el az éveket, amelyek elindították a siker felé. – Ha külföldön a körülmények olyanok, hogy a tudósok ott tudják igazán szolgálni a fejlődést, kötelességük elhagyni ennek érdekében a hazájukat. A magyarság elsőbbséget élvez, de ez nem jelent feltétlenül egy helyben maradást. Akárhol érik is el eredményeiket, lélekben és teljesítményükkel tudósaink a hazájukat szolgálják – mondta Göncz Árpád. A köztársasági elnök kifejtette, szeretné, ha a szege-di felsőoktatási integráció a hallgatók és oktatók universitása lenne, melynek lényege a kétféle joga és a biztos válassz lehetősége.

K. G.

● **A szegedi kongresszuson 25 ország képviseltette magát**

Tébécé: múlt és jelen

A tuberkolózis múltja, jelene, jövője és fejlődése volt a témája annak a hétvégén Szegeden megtartott kongresszusnak, amelyen 25 országból közel 150 szakembere vett részt. A Marseille-i Egyetem, a JATE és a SZOTE közös szervezésű tudományos tanácskozását szombaton megtisztelte látogatásával a rendezvény fővédnöke, Göncz Árpád köztársasági elnök is.

Göncz Árpád köztársasági elnököt paleopatológiai képzésben részesíti dr. Pálfi György, a kongresszus egyik szervezője. (Fotó: Nagy László)

kongresszus elnöke. – A fejlődő országokban, így Magyarországon is, 1991 óta folyamatosan emelkedik a friss tébécések száma, tavaly stagnálást észleltünk. Hazánkban évente 4 ezer új tébécést fedeznek fel. A tuberkolózis megbetegedések számát tekintve az ország keleti és nyugati része között nőtt a különbség. A legtöbb tébécés Szabolcs-Szatmár megyében van, Vas megyében folyamatosan csökken a számuk. A régi ipari megyékben romlik, míg a Dunántúlon javul a tbc-helyzet. A közvélekedéssel ellentétben nem a menekültek hurcolják be e betegséget, hiszen az évi 4 ezer friss betegből 10-20 fő az idegen. Sokkal inkább a rossz életkörülmények okolhatók a tbc újrakezdéséért. A hajléktalanok körében sok a tbc-beteg, s ez a réteg azért jelent nagy gondot az orvosoknak, mert vándorolnak, következőképpen nem követhetők nyomon, nem ellenőrizhetők. Az ingyen kapott tuberkulózis ellen ható gyógyszereket nem szedik be, tehát az együttműködési készség hiányában nem gyógyulnak meg, s tovább szórják a cseppfertőzés útján terjedő tébécét.

Hálóban

Utoljára alighanem az Öböl-háború volt ekkora mé-
diaesemény. Emlékszem, milyen megbűvölten ül-
tünk és néztük a CNN-t. Élőben adott egy valódi hábo-
rút és ez – bármilyen profánul hangzik – óriási látvá-
nyosság volt.

Azóta arra gondolok, a dolog azért nem tűnt tragikusnak, mert médiadiagramaturgiailag nem volt előkészítve. A nép hercegnőjének temetése – az igen. Félelmetes profizmusmal volt előkészítve. Ment évekig egy szappanopera, szupersztárral. Diana életét az egész világ nyomon követte, Spencer grófnő korától az álomesküvőn át a gyerekek születéséig, a házasság elromlásától a válásig, a játékmunkodás és a boldogságkeresés fázisain át a tragikus halálig. Néztük, néztük, s megszoktuk. Igazából a párizsi katasztrófa körülményei hívták csak elő a szorongató elképzelést: tényleg ekkora a média hatalma? Vajon a hercegnőt tényleg befogták egy világhálóba, amelyben évek óta csak vergődött? Vajon nem ő maga játszott-e a veszéllyel? Nem vall-e kissé gögös tudatlanságra, ha azt hitte: kézben lehet tartani, meg lehet szelldíteni a hiénákat? Csak szólni kell, s ugranak, azt írják, mondják, fotografálják, amire a hercegnőnek éppen szüksége van? Vajon hihető-e ekkora érzéksalódás? Mintha Diana kezdetben azt gondolta volna, a világot átszövő információs hálót – használhatja. Túl későn vette volna észre, hogy fogoly immár, a hálóban vergődő? A médiaelmélet moguljainak évekig lesz témájuk: mi volt a média szerepe Diana életében, halálában, s azon a végső úton, amelyen kísért szemű emberek milliói kísérték el. De a világ legnagyobb televíziós eseményét nézve, a hétköznapi ember is megdöbbenhetett: vajon ugyanazok gyászolnak most ilyen szívbemarkoló őszinteséggel végig az út mentén, a Kensington-palotától a Westminster-apátságig? Ugyanazok, akik megvesztek a szappanopera részleteiért? Akik miatt meggazdagodtak a sajtócézárok? Ugyanazok a sazérezek, akik egy „Diana Dodival” címlapfotó miatt vették a lapot, mint a cukrot?

Mi volt előbb? A tyúk vagy a tojás? A média csapdát állt a modern embernek, vagy a modern ember szövi magának a (média)halót? A párizsi építész, Paul Virilio, a technika és a média kritikusa, egyebek mellett azt mondja, hogy a már-már valamennyiünk számára nélkülözhetetlen világhálózatról, az Internetről, a legtöbben igen jó véleményrel vagyunk. Jo, hogy összeköt bennünket, megtart az informáltságban. Nem tudjuk, hogy elveszi tőlünk az elvonulás lehetőségét, a munkás magányt, amelynek csöndjében ki-ki eszközöket készíthetne magának ahhoz, hogy meg tudjon állni a saját lábán. A technika csúcsprodukta a létező világ helyett egy virtuális valóságba kényszerít bennünket. Azt hihetjük, haladunk a korrál – korszerűek vagyunk –, hiszen „internetezünk”, használjuk civilizációnk technikai csúcstermékét, és ez nekünk jó. Holott lehet, hogy csapdában vagyunk. Egy nagy, közös hálóban, gúzsba kötve, egyéni szabadságunktól megfosztva, ami minden bizonnyal valami előre meg nem látható romlást hoz ránk. Diana halála és temetése között ez a hét, amelynek utána vagyunk, szolgált egy olyan híttel is, amely nem éppen a média hatalmát mutatja. Éppen az ellenkezőjét. Azt mutatja, hogy a hatalmasok hatalma olyan nagy, hogy még a hatalmas média sem fog ki rajtuk. A hidegháború éveiben a demokrácia hazájában olyan emberekkel kísérleteztek, akik nem tudták megítélni, vagy nem állt módjukban megítélni: a kísérletek kárt okozhatnak az egészségükben. Az Egyesült Államokban katonákon, tengerészeken, diákokon, börtöntübetésüket töltő rabokon próbálták ki a radioaktivitás hatását az emberi szervezetre. A szigorúan titkos kísérletek szenvedő alanyainak jó része már belehalt a sugárzás okozta betegségekbe, amikor végre ország-világ megtudhatta, hogy tényleg igaz, amit a „gyagyások” állítottak. A hivatalnokok gyagyaszták le azokat az embereket, akik hosszú éveken át jártak a nyakukra, és azt panaszták, hogy titkos kísérletek miatt betegedtek meg. Az egészek egy civil, egy történelemtanár járt utána, aki a kísérletekben részt vett nagybátyja halála után erre tette föl az életét. Hol volt a média?

Erre nincs válasz. Illetve... És itt kanyarodjunk vissza az „angol rózsához”: igaz lehet, hogy Diana hercegnő most is élne, ha a királyi család latba vetette volna a befolyását érte. A médiumoknál. Elgondolkodtat, hogy a közvélemény máris büntet: egy felmérés szerint a brit alattvalók azt szeretnék, ha az édesanyjára, Dianára feltűnően hasonlító Vilmos lenne majd a király, s nem az édesapja... Elgondolkodtat, és roppant feltűnő volt a temetésén, hogy a szertartás abszolút protokollárisan viselkedő résztvevői között mégis akadt egy emberi arcot mutató civil, Spencer gróf, Diana fivére, akinek viszonylagos szókimondását tapsorkánnal üdvözölte a szintén emberarcú mutató tömeg. De még elgondolkodtatóbb, hogy nem sokkal ezután a BBC és a CNN egymással versengve szólaltatta meg ennek a tömegnek az egyedeit, akik mind arról beszéltek, mennyire tetszett nekik Spencer gróf...

Mí volt elöbb, a tyúk vagy a tojás? Ki irányt kicsodát? Kinek van hatalma? Itt vagyunk, menthetetlenül mind, a hálóban. A média hatalmában – a saját magunknak állított csapdában.

Sugar tint